

Kan Öhman i Borgå intresseras för <företa>get, så låt honom taga det. Betala hela inkomsten till 250 exemplar men endast fjerdelen för allt deröfver. Det föreslagna omfånget blir nog litet. 24 ark för helt är inrymma icke mycket.

Tiden går åt venster. Håll derföre den sidan; ty på förhand kan man afgöra, att den leder framåt. Och censuren skall nog sörja för, att det icke bär för långt.

10 Helsa vänskapsfullt. Jag skrifver detta i sen natt och lärer icke medhinna ett redan påbörjadt bref till Din Fader. Det skall följa med nästa post. Äfven Castrén skall jag med första besöka. Tacka emeller-tid för hans modiga bref. Kellgrens anhöriga äro vid helsa.

Din
vänskapsfulle Broder
Snellman

d. 21 Nov.

20 P. S. – Har jag icke erhållit något från Sundvalls auktion? Jag har hvarje dag väntat requisition af pengar dertill. Under Din adresse kommer ett paket till »Fru Niemand». Haf godheten höra om hennes adress i Handkanden Backmans salubod vid Fabiansgatan utan all nyfikenhet. Låt <mig> veta, huru dermed aflöper.

270 J. V. SNELLMAN - J. J. TENGSTRÖM 28.XI
1844

HUB, Kellgreniana

30

Vördade Broder!

Det måtte väl varit Bror oväntadt att i mitt sednaste icke finna något svar till Brors långa och så vänskapsfulla bref af den 20 Juni, och kanske än mera att allt framgent förklarning uteblifvit. Äfven nu måste jag bedja Bror godhetsfullt lemna alla forskningar i saken derhän; endast bör jag dock försäkra, att orsaken till närvarande hysteron proteron icke får anses hafva legat inom min viljas herradöme.

40 För samma Brors bref tackar jag nu på det hjertligaste, derjemte äfven för det rättvisa tadlet angående mina tidigare filosofika och uppmuntran till Saima. Den förra specialiteten glädjer mig så mycket mera, som jag deraf finner, att den faderliga vänskap, hvars uppmunt-rande maning så mången gång tröstat och hulpt mig, icke varit blind för mina fel. Den sednare åter faller såvida i god jord, att jag mindre än eljest anser min publicistiska verksamhet, så förderfvande för mig den än fortfar att vara, helt och hållet bortkastad. Ty mycket kan deraf i alla fall icke blifva, isynnerhet nu, sedan, såsom jag i tystaste tysthet vill anförtro, vederbörande myndighet pröfvat nödigt både till censor och mig låtit komma en skarp varning. I småsaker vill jag nu gerna pruta, 50 medgifvande, att jag stundom just deri sparkat ut för mycket; men i hufvudsak har tärnan sig förelagdt att *lefva* eller dö. Gerna önskade jag, äfven de kloka måtte medgifva, att det varit rätt i början taga ut fulla steg; ty det är alltid bättre göra koncessioner än begära dem. Och de kunna nu göras, utan stor ruin. Jag vet icke om det endast är inbillning, men jag tycker mig äfven i andra blad finna spår af en

liberalitet, större än man varit van att finna den. Och skulle så vara, så räknar sig Saima något deraf till godo. Vederbörandes stora miskund mot henne speciellt erkänner jag verkligen tacksamt. Med denna post afgår i sådan anda mitt svaromål, uti hvilket jag äfven med godt samvete vill tillägga, att jag visst icke önskar vara den, som framkallar ett våldsamt steg mot vår unga publicitet, om blott någon utväg lemnas mig att undvika det. Tyvärr måste jag anse, att åtskilliga dess medlemmars oförstånd – ty ond vilja är det icke – åtminstone påskyndat denna kris. Att jag med lätt och jemnt sinne söker arbeta mig igenom den, derom hoppas jag att dessa rader skola öfvertyga Bror.

10

I min förtret öfver Brors och Castréns antifinska åsigt skref jag till denne en liten epistel. I min tanke behöfver man blott taga saken kallt praktiskt, för att komma till, hvad Bror kallar Finsk zelotism. Hela den litteratur nemligen, som bör omsmäta den allmänna bildningen i nationel form, den få vi i all framtid färdig men icke i nationel form från Sverige. Der har man en nationel litteratur, författarevana, förläggaredrift, bokhandel, allt framföre oss. Eller hvarföre förmå vi här icke producera ens en öfversättning. Genier i vetenskap och skön konst, låt så vara, de kunna möjligen vexa upp äfven i vår magra jordmån; men de betyda i vetenskapen litet för nationen, så länge hela den populariserande trossen saknas. Sådane heroer äro också utan skada emanciperande från all nationalitet. Men icke så genier i skön konst; ty desse böra sjelfva tillhöra de populariserande. Hvadan dessas nationela anda skall komma, är nu svårt att inse, då endast deras lekamliga föda, icke själens spis, vuxit upp ur fädernejorden.

20

Hvad som varit, betyder icke mycket, då det äfven varit utom nationens nationela lif. Sveticismen har visserligen varit en god uppfostran. Men äfven Cornelius Nepos bör mera leda till modersmålet än till latinet. När tidpunkten för uppfostrans upphörande är inne, det är nu visst svårt att afgöra. Men då ynglingen börjar handla som man, är den säkert slutad. Om denna tidpunkt gäller derföre med skäl salig Vargskans: »man tager». Prokrastinera är att låta kalfven dö, medan gräset vexer. Efter all mensklig beräkning är segern lättare, så länge protesten står vänd mot vester, icke mot öster. Och så har äfven klokhetens hundtand sin benbit.

30

Bror förlåter säkert, att publicisten är framme, så snart det gäller polemik. Jag önskade ännu tillägga: Danmark t. ex. har troligen namn nog att uppställa mot Sverige. Men författning och Tyskans välde hafva gjort att deras verksamhet är mindre konkret, så att säga, än de motsvarande Svenska. Daliner, Linné, Kellgrenar, Berzelius, Geyer, Tegner, alla hafva de tillika ryckt upp nationen med verklig jettekraft. Men ända till Thorvaldsen och Hans Majestäd nuvarande Skalkungen, hvilken också är lika flink Tysk, äro Danskarne jemförelsevis kalla, och nationen hafva de lemnat mer eller mindre oberörd. Med ett ord jag tror, att man vanligen förmycket öfverser dessa litteraturens klensmeder, öfversättare, imitatörer, kompilatorer och kommentatorer, på hvilka industriidkare troligen äfven vi skulle hafva stort förråd, om införseltullen å detta slags varor vore drygare tilltagen,

40

Men jag glömmet för ifvern att omvända – hvarpå jag dock icke kunnat tänka – det vida gladare att ännu tacka Bror för glädjen af de böcker F. Tengström bragte mig. Det är i mina affärer en verklig välgerning att huggas med något nytt. Hinrichs föreläsningar äro väl akademiskt arbete, och den tillgjorda genialiteten uti flera delar af Anekdoter är lika långsläpig som lös – men allt har för mig här samma värde såsom curiosum; och Bauers Kulturhistoria för 17 Sektet är en

50

högst pikant artikel. Jag har af honom icke sett annat än en hartass-artad kritik öfver Strauss i Berlin(er) Jahrb(ücher) för 1837(?). Men på det fält, han nu är, har han ju en aldeles utmärkt stil. Boken måste säkert göra stor lycka hos den stora allmänheten - åtminstone har den gjort den hos mig.

För året har jag icke requierat annat än gammalt nytt från Tyskland. Svenska nyheter har jag deremot haft något, så att jag, när jag vunnit några timmars god ro, just ibland tyckt mig vara en väl försedd landpatron. Nu motser jag med den 14 Dec(ember) halfannan månads ro, om en tidningskrifvares lif så kan kallas. Denna tid skall dock gifva en och annan lugnare stund för arbete, hvarom jag ännu icke förlorat allt hopp.

Nu har jag endast skrivit i egna affärer och väntar af Brors vanliga godhet, när ferien kommer, liquid i underrättelser om Bror och älskvärda familj, till hvilken jag beder framföra min ödmjukt tillgifna helsning, inneslutande mig i Vördade Brors goda vänskap.

Joh. Vilh. Snellman.

20 Kuopio d. 28 Nov. 1844.

271 J. V. SNELLMAN - G. A. UHLENUS NOVEMBER 1844, KONCEPT
HUB, Diverse brev

Ärade Bror!

30 Den konfidentiele skrifvelsen af den 7:de November har jag haft äran mottaga, och har jag efter något betänkande ansett skyldigheten fordra att derpå lemna ödmjukt svar, hvars innehåll jag hoppas Bror har godheten anmäla hos Höga Vederbörande.

Den stora välvilja, tillsägelsen röjer, vet jag att uppskatta och aflägger därför min ödmjukaste tacksägelse. Jag kan också väl förstå, att det lycklande sätt, på hvilket jag stundom omsförmält utrikesnyheter i min Tidning kunnat väcka missnöje, emedan det är lätt att ana intentioner under det, som varit en lynnets lek. Jag vill äfven lofva att häruti för framtiden iakttaga all möjlig försigtighet, i det hopp likväl
40 att mina kannstöperier öfver de ur F(inlands) A(dlmänna) T(idning) lånade notiser icke därför skola anses för dömliga, att de afvika från H:r redaktörens för sistnämnda blad.

Men lika upprigtigt, som jag här erkänt ett fel, vågar jag försäkra, att jag i fråga om inhemska ärenden aldrig med vett och vilja brustit mot, hvad jag kunnat ana vara af omständigheterna fordradt, mycket mindre förbisett lagens uttryckliga föreskrifter, Landets Styrelses åtgärder har jag aldrig omnämmt annorlunda än med skyldig agtning, icke någonsin med tadel, men ofta med uppriktiga yttringar af glädje och tacksamhet. Om någon särskild auktoritets tillgöranden har intet i
50 min Tidning förekommit. Äfven der jag yttrat någon åsigt i allmänna administrativa och ekonomiska frågor, tror jag mig hafva iakttagit skyldig vördnad för den afgörande magten, då jag framställt min tanke vanligen i form af en osäker förmodan eller en undfallande önskan.

Jag kan sålunda i sanning icke veta, hvilka mina »reflexioner öfver ställningar och förhållanden uti vårt land» kunnat »väcka misshag».